

БЪЛГАРСКА ТЪРГОВСКО-ПРОМИШЛЕНА ПАЛАТА

КОНСТИТУЦИОНЕН СЪД

Вх. № 154 ВУЗ/19г.

Дата 13.06.19г.

БЪЛГАРСКА ТЪРГОВСКО-
ПРОМИШЛЕНА ПАЛАТА

Вх. № 272

Дата 10 JUN 2019

ДО
КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

СТ А Н О В И Щ Е

от БЪЛГАРСКА ТЪРГОВСКО – ПРОМИШЛЕНА ПАЛАТА

ОТНОСНО: *Отправена покана за предоставяне на становище по конституционно дело №3/2019 г., (наш вх. № 455/10.05.2019г.)*

УВАЖАЕМИ КОНСТИТУЦИОННИ СЪДИИ,

С определение от 09.05.2019 год. по конституционно дело №3/2019 г. Конституционният съд е отправил покана до Българската търговско-промишлена палата да представи писмено становище по делото. С това определение Конституционният съд е допуснал до разглеждане по същество искането на омбудсмана на Р България за установяване на противоконституционност на чл.14, ал.2 от Закона за регулиране на водоснабдителните и канализационните услуги/обнародван ДВ, бр.18/2005 г., последно изменение и допълнение ДВ, бр.77/2018 г./

Оспорената с искането на омбудсмана разпоредба на чл.14, ал.2 от Закона за регулиране на водоснабдителните и канализационните услуги /ЗРВКУ/, създадена с изменението на този закон, обнародвано в ДВ, бр.58/2015 г. гласи: „В и К операторите прилагат принципа на единна цена на В и К услуга на обособената територия. Принципът се спазва задължително за цените на В и К услугите „доставяне на вода на потребителите и/или на други В и К оператори“ и „отвеждане на отпадъчни води“. Цената на В и К услугата „отвеждане на отпадъчни води и пречистване“ може да се определя диференцирано за групи

потребители в зависимост от степента на замърсеност по реда на този закон и актовете по неговото прилагане“.

Искането за установяване на противоконституционност на оспорената разпоредба на ЗРВКУ се аргументира от неговия вносител – омбудсмана на Р България с противоречие на чл.14, ал.2 от този закон с принципа на правовата държава и с този на защитата на потребителя като конституционно ограничение на свободата на стопанската инициатива - чл.4, ал.1 и чл.19, ал.2 от Конституцията.

Искането на омбудсмана по чл.150, ал.3 от Конституцията е основателно. Въвеждането с оспорената разпоредба на чл.14, ал.ц2 ЗРВКУ на принцип на единна цена на В и К услуга на обособената територия, който е императивен относно услугите „доставяне на вода на потребителите“ и „отвеждане на отпадъчните води“ може да бъде икономически и съответно правно обоснован само ако разходите за доставяне на В и К услугите от В и К операторите са еднакви за всички групи потребители на обособената територия. Ако те са различни за отделните групи потребители се влиза в противоречие с чл.13 от закона, който въвежда принципи за регулиране на цените на В и К услугите от КЕВР – на първо място със съответствието на цените на услугата за населените места с действително направените разходи от В и К операторите за нейното предоставяне – чл.13, ал.2, т.4 ЗРВКУ, а така също и с прилагането на икономически обоснована норма на възвращаемост на вложения капитал при ценообразуването – чл.13, ал.2, т.3, социалната поносимост на цената на В и К услугите – чл.13, ал.2, т.5 и избягване на кръстосано субсидиране между потребителите – чл.13, ал.2, т.6 от закона.

Принципът на чл.14, ал.2 ЗРВКУ за единни цени на услугата на В и К операторите на обособената територия игнорира диференциацията в условията на доставката на тази услуга по отношение на отделните групи потребители. Дори при определяне на единната цена да не се изхожда от най-високите разходи за нейното доставяне по отношение на дадена група потребители, а от усреднени разходи за обособената територия, тъй като в методологията на ценообразуването, уредена в наредбата за приложение на ЗРВКУ се съобразяват разходите за предоставяне на услугата по отношение на отделните групи потребители, пак ще бъдат нарушени принципите за ценообразуване, визирани в чл.13, ал.2 от закона. Това е така, защото група потребители с по-ниски действителни разходи от усреднените за предоставяне на услугата ще плащат същата цена на доставката, като тези с по-високи такива разходи и фактически ще субсидират последните. По тази причина в предходната уредба на чл.14 от

ЗРВКУ не са били предвидени единни цени на предоставената В и К услуга за обособена територия, а са отчетени различията по групи потребители, което обуславя диференциране на нейната цена съобразно разходите за нейното предоставяне в унисон с принципите на чл.13 от закона при определянето ѝ. И в настоящата уредба това е съобразено, макар и не императивно, а само като възможност, при предоставяне на услугата „отвеждане на отпадъчни води и пречистване“ с оглед определяне на нейната цена диференцирано по групи потребители в зависимост от степента на замърсяването – чл.14, ал.2, изр.2 от ЗРВКУ.

Вътрешната противоречивост на оспорената разпоредба на чл.14, ал.2, както и несъгласуваността ѝ с принципите за ценообразуване на В и К услугата по чл.13 от ЗРВКУ обосновава нейната противоконституционност като противоречаща на принципа на правовата държава – чл.4, ал.1 от Конституцията. Съблюдаването на този принцип гарантира правната сигурност и предвидимостта на правното регулиране относно неговите адресати - правните субекти, което се реализира чрез създаване на непротиворечива законодателна уредба. Ако тази уредба съдържа двусмислени, неясни или противоречиви норми, не само сигурността и предвидимостта като формални характеристики на правовата държава, но и материалното ѝ съдържание- справедливостта като фундаментален конституционен принцип са нарушени, в случая относно ценообразуването на В и К услугата, което засяга нейните потребители.

В чл.19, ал.2 от Конституцията са предвидени онези ограничения на свободната стопанска инициатива, които се осъществяват чрез регулативната роля на държавата за осъществяване на равни правни условия за стопанска дейност на пазарните субекти от една страна, чрез защита на свободния пазар и лоялната конкуренция, а от друга, чрез защита на потребителя. Докато в икономически план между двете страни на тази регулативна роля на държавата съществува не само връзка, но и идентичност, тъй като защитата от злоупотребите с монополно положение и от нелоялната конкуренция подобряват качеството на потреблението и защитават потребителите на стоки и услуги, в правен план средствата за защитата на потребителя са специфични и не се изчерпват с осигуряване на свободното, но правомерно действие на пазарните механизми. В случая с доставката на В и К услуга, която се отнася до жизнено необходимо благо с масово потребление - водата, пазарът е регулиран за да се избегне злоупотребата с монополното положение на фирмите – регионални монополисти, доставчици на тази услуга. В тази връзка са предвидени правомощия на регулаторния орган - КЕВР да определя пределна цена на

услугата , която не може да бъде надхвърляна от доставчика и която е съобразена със социалната поносимост за нейните потребители. С това е дадена общата рамка на защита на потребителите срещу злоупотреба с монополно положение от фирмите-доставчици, но с оспорената разпоредба на чл.14, ал.2 ЗРВКУ с предвиждане на единни цени на В и К услугата за всяка обособена територия, не се дава защита на всеки потребител на услугата, тъй като някои групи потребители може да бъдат ощетени при ценообразуването като заплащат цени несъответни на разходите за предоставяне на услугата, т.е. да бъдат неравно третираны при определяне на дължимата от тях цена за В и К услугата.

Поради изложеното подкрепяме искането на омбудсмана за установяване противоконституционността на разпоредбата на чл.14, ал.2 ЗРВКУ.

С уважение,

Цветан Симеонов
председател на БТНЦ